

Ympäristövastuusuunnitelma

Hyväksytty Pyöräliitto ry:n hallituksessa 7.11.2024

Johdanto

Pyöräliiton ympäristövastuusuunnitelman tavoitteena on kartoittaa liiton toiminnasta ympäristölle aiheutuvaa kuormitusta ja parantaa liiton ympäristövastuutoimintaa.

Pyöräliiton toiminnassa pyritään mahdollisimman pieneen ympäristöjalanjälkeen. Pyöräliiton toiminnan vaikutuksesta on syntynyt merkittäviä päästövähennyksiä liikenteessä, joten liiton ympäristöjalanjäljen voi kokonaisuudessaan katsoa olevan positiivinen.

Lähtötilanne

Pyöräliitto on perustettu vuonna 2014 ja yksi merkittävistä perustamisajatuksista oli liikenteen ympäristövaikutusten pienentäminen siirtämällä mahdollisimman moni yksityisautolla ajettu matka pyörällä tehtäväksi.

Liikenteen osuus kasvihuonepäästöistä on Suomessa noin viidesosa. Yksityisautoilu taas muodostaa noin puolet liikenteen päästöistä.¹ Yksityisauto on suosituin kulkutapa jo 2-3 kilometrin matkoilla. Suomessa tehdään päivittäin 2,4 miljoonaa alle 5 kilometrin mittaista automatkaa.² Lisäksi liikenteestä syntyy pienhiukkas- ja mikromuovipäästöjä sekä se aiheuttaa melua. Lisäksi liikenteen terveysvaikutukset ovat erittäin suuret: liikenneonnettomuuksissa kuolee noin 200 henkilöä vuosittain ja yksityisautoilun aiheuttama liikkumattomuus vaikuttaa merkittävästi kansanterveyteen.

Pyöräliiton ydintoimintaa on näiden ympäristörasitusten vähentäminen lisäämällä pyöräliikenteen osuutta liikennesuoritteesta.

Pyöräliiton oman toiminnan ympäristövaikutukset

Pyöräliiton oma toiminta on kohtalaisen pientä ja niinpä myös ympäristövaikutukset ovat varsin pienet. Suurimmat ympäristövaikutukset syntyvät käytetyistä tietokoneista, pilvipalveluista ja niiden energiankulutuksesta, tapahtumista sekä henkilökunnan ja luottamushenkilöiden matkoista.

¹ [Ilmastovuosikertomus 2024](#)

² [Millaisilla matkoilla pyöräliikenteen potentiaali olisi suurin. Analysointia Henkilöliikennetutkimuksen pohjalta](#)

Pyöräliitto suosii tietokonehankinnoissa mahdollisuuksien mukaan käytettyjä tietokoneita ja kierrättää käytetyt koneet. Pilvipalveluihin pienen toimijan on hankala vaikuttaa. Käytämme eniten Googlen pilvipalveluja ja Google on oman ilmoituksensa mukaan hiilineutraali³. Pyöräliitto on alusta lähtien toteuttanut kaiken dokumentaation sähköisesti eikä liitossa printata laskuja, pöytäkirjoja tai muita asiakirjoja kuin poikkeustapauksissa. Sähköisen taloushallintopalvelumme tarjoaja Accountor ei kerro tarkkoja päästöjään⁴ vaikka tekeekin niiden jonkinlaista kompensointia. Asiakirjojen sähköinen allekirjoitus on otettu Pyöräliitossa käyttöön vuonna 2019, jonka myötä viimeisistäkin printattavista asiakirjoista pystyttiin luopumaan. Pyöräliiton tapahtumissa tarjoillaan lähtökohtaisesti kasvisruokaa, joten lähtötilanne tässäkin päästönäkökulmasta hyvä.

Pyöräliiton henkilökunnan ja vapaaehtoisten matkustusta on ohjattu alusta lähtien matkustusohjesäännöllä, joka on viimeksi päivitetty vuonna 2024. Matkustusohjesäännössä linjataan: “Matkatapa valitaan ensisijaisesti kustannusten ja ekologisuuden perusteella. Kursseille ja suurempiin tapahtumiin pyritään järjestämään yhteiskuljetuksia. Ensisijaisesti on käytettävä vuokra-autoa tai yhteiskäyttöautoa. Jos oman käytön auto on edullisempaa tai on jokin muu syy siihen, niin tällöin voidaan korvata oman auton käytöstä. Oman auton käyttö korvataan vain, jos oman auton käytölle on perusteltu syy ja asiasta on erikseen sovittu toiminnanjohtajan tai hallituksen puheenjohtajan kanssa. Ulkomaan matkoista tai muista tavanomaisista poikkeavista matkakuluista (esim. taksi, laiva) on sovittava etukäteen matkan toimeksiantajan kanssa.”

Pyöräliitossa on suosittu alusta lähtien etätyötä. Henkilökunta työskenteli jo ennen koronaepidemiaa runsaasti kotoa käsin. Kodin ja työpaikan väliset matkat henkilökunta tekee pyörällä, kävellen tai julkisella liikenteellä. Liitolla on vuokrattuna toimisto Helsingissä eikä henkilökunnalle tarjota autojen pysäköintiin tiloja. Toimitilan lämmitys tapahtuu Helsingin kaukolämmöllä, jonka päästöt ovat kohtalaisen suuret. Toimitilan sähkön toimittajasta meillä ei ole tietoa, sillä sähkö sisältyy vuokrasopimukseen. Toimitilassa on järjestetty eri jätelajien kierrätys erittäin hyvin.

Pyöräliitto järjestää vuosittain kaksi tapahtumaa: Talvipäivät tammikuussa aktiiveille ja syksyllä VeloFinland -seminaarin laajemmalle yleisölle. Molempien tapahtumien tuotannossa pyritään minimoimaan ympäristövaikutukset: osallistujia ohjeistetaan hyvin vahvasti saapumaan paikalla julkisilla kulkuneuvoilla tai pyörällä. Pyöräpysäköinti on tapahtumissa selkeästi järjestettynä ja sen sijainti kerrotaan yleisölle etukäteen, samoin mahdolliset kaupunkipyöräasemat. Tapahtumissa on tarjolla pääsääntöisesti kasvisruokaa, harkinnan mukaan kalaruokaa. Vuoden 2025 VeloFinlandissa kokeillaan pelkän kasvisruoan tarjoamista.

³ [Googlen vastuullisuusraportti](#)

⁴ [Accountorin vastuullisuussivusto](#)

Ympäristöpolitiikka

Pyöräliiton toiminnan keskiössä on liikenteen päästöjen vähentäminen. Onkin siis luontevaa, että liiton ympäristöpolitiikka on kokonaisuutena varsin kunnianhimoista. Toisaalta järjestö on pieni eikä se pysty tekemään laajoja raportointeja tai selvityksiä ympäristövaikutuksista. Myös vaikutusmahdollisuudet isompiin palveluntuottajiin ovat pienet.

Pyöräliiton toiminnan suurin vaikutus onkin se miten se onnistuu ydintehtävässään pyöräliikenteen suosion kasvattamisessa. Jos kaikissa Suomen kaupungeissa liikuttaisiin pyörällä kuten Oulussa tai Joensuussa, olisi tällä merkittävä vaikutus liikenteen päästöihin, teiden kulumiseen ja kansanterveyteen.

Ympäristötavoitteet

Pyöräliiton toiminnan ympäristötavoitteena on:

- Minimoida toiminnan ympäristövaikutukset
- Kannustaa Pyöräliiton jäsenjärjestöjä ja alihankkijoita entistä kunnianhimoisempaan ympäristöpolitiikkaan
- Vaikuttaa muuhun yhteiskuntaan niin, että liikenteen ympäristövaikutukset vähenevät merkittävästi pyöräliikenteen osuuden kasvaessa

Uudet käyttöön otettavat toimenpiteet

Pyöräliitossa otetaan jatkossa käyttöön seuraavat toimenpiteet, joilla toiminnan ympäristövaikutuksia voidaan vähentää:

- VeloFinland -tapahtumailoilta pyydetään selvitys ympäristövaikutusten huomiointista. Tapahtuman pitopaikan valinnassa otetaan huomioon sen tapahtumailan ympäristövaikutukset.
 - Vastuu: Tapahtuman tuottaja.
- Henkilökuntaa kannustetaan tekemään ulkomaan matkatkin entistä useammin vähäpäästöisemmin silloin kun se on aikataulullisesti mahdollista.
 - Vastuu: Toiminnanjohtaja.
- Eri palveluntuottajilta pyydetään selvitystä ympäristövaikutuksista ennen palveluiden hankintaa. Ympäristövaikutukset ovat yksi peruste hankintapäätökselle.
 - Vastuu: Palvelu- ja tuotehankinnasta vastaava henkilökunnan jäsen.
- Jatketaan vaikutustyötä ja pyritään näin laajaan vaikuttavuuteen liikenteen ympäristöpäästöjen vähenemiseksi.
 - Vastuu: Toiminnanjohtaja.
- Kehitetään arviointia Pyöräliiton positiivisesta ympäristövaikutuksesta ja eri politiikkatoimien vaikutuksesta ihmisten liikkumistapoihin.

- Vastuu: Toiminnanjohtaja.

Toimenpiteiden seurannasta ja toteutumisesta vastuussa on Pyöräliiton hallitus.

Voimassaolo ja päivittäminen

Tämä ohjelma on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään kolmen vuoden välein. Seuraava päivitys tapahtuu vuonna 2026.

Viestintä

Tästä ohjelmasta viestitään Pyöräliiton nettisivuilla, jäsenkirjeessä ja liiton järjestöille tarkoitetussa viestintäkanavissa. Sosiaalisessa mediassa ohjelmaa palastellaan ja siitä viestitään pienissä osissa kannustaen jäsenjärjestöjä huomioimaan ympäristöasiat entistä paremmin.